

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimecres 25 de Janer de 1899

Núm. 3.804

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes	Ptas. 1
en provincies trimestre	3'50
Extranger y Ultramar	7
Anticels, & preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Malloré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més

contribució de la pro-

vincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÈLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Secció doctrinal

Traduhim avuy lo primer article «La Junta de las obras del Port» de nostre colega de Tarragona «El Diario del Comercio» y també ho fem de part de la carta que l' ex-governador de la Provincia don J. M. Martínez ha dirigit a varis colegas de la mateixa capital, referent al indicat assumpto.

Nosaltres desitjariem que la opinió de la provincia de Tarragona s' interessés més per lo port de la capital, que 's lo de la sortida natural de l' exportació del país. Reus hi te gran interés, perque a la sort del port de Tarragona hi va lligada la sort de son comers d' exportació, que si 's fes per lo de Barcelona arribaria a ésser absorbit per aquella poderosa capital.

Aixís, donchs, si fins are per una atenció y delicadesa los senyors Diputats provincials han votat sempre pera la Junta d' obras del port a Diputats domiciliats a Tarragona ó cuals interessos se trobavan més ó menys relacionats ab ditas obras, hora fora ja de que hi hagués una veritable representació de la provincia ab dos diputats ben independents de la localitat tarragonina, que avuy domina completament en dita Junta, puig igual que en lo de la Diputació ocorre en lo Concell d' Agricultura, Industria y Comers, qu' está també acaparat tot ell per personas de Tarragona mateix, sense que cap influencia del resto de la provincia s' hi deixi sentir.

La Junta de las obras del Port

No hi ha que extremar los arguments pera probar la torsuda marxa de la Junta d' obras del port d' aquesta capital.

La opinió pública vé senyalant desde fa molt temps los despilfarros portats a cap y las anomalías que 's succeheixen continuament.

Si fos nostre objecte detallar minuciositats, recullir datos que, aisladament, han vist la llum en los periódichs d' aquesta capital y en alguns de Barcelona, a bon segur que formariem ab tot ell abultat tomo.

No obstant, retxassém avuy las «pequeñeces» que no deixan de semb arse en algo a las célebres del P. Coloma—y anèm a tractar l' assumpto d' un modo elevat y ab l' altura de miras que 's mereix.

Pera ell é interin publiquem nous datos estadístichs, basta analizar lo ben escrit contingut del vot particular presentat pel senyor Guasch Robusté en la sessió celebrada per la junta lo 18 del actual.

De éll se deduheixen clarament los despilfarros actuals.

En lo período de 1881 a 1889, en lo que l' import dels projectes redactats alcansá la suma de 17.147 mil 653'73 pessetas y l' de las obras ejecutadas la de 3.859.577'31, lo personal facultatiu y d' oficina sols costá 38.165 pessetas, figurant únicament en la plantilla un inginyer director, un ajudant y un sobrestant.

En cambi en la época de 1893 a 1898, important las obras projectadas 401.187'70 pessetas y las ejecu-

tadas 2.097.816'01, costa lo personal 58.442'50 y en la plantilla figuran res més que un inginyer director, un ingiayer sub-director, un inginyer ajudant, un sobrestant y un auxiliar.

¿Ja no hi pót haver res més elocuent que 'ls datos que antecedeixen? A pesar d' aixó la majoria dels vocals de la Junta, devant las conveniencias particulars, tancaren 'lós ulls a l' evidencia y s' oposaren, no ab arguments ni rahons sólidas, sino ab la forsa material del vot, a las economías y reformas que 'ls elements sans de la corporació propssaren, en bé del comers y de Tarragona en general.

¿Ab quina autoritat poden elevar aquestos senyors la paraula «regeneració» al Ministeri de Foment, una vegada s' enteri lo govern de lo que aquí ocorreix?

Y mentras la subvenció que l' Estat assigna a las obras de nostre port se destina en gran part a sous crescutíssims, exorbitants, donantse 'l cas de que 'l funcionari que cobra més a la provincia de Tarragona, després del senyor arquebisbe, sta l' inginyer director de ditas obras, se veu agonisant al comers y a l' industria, aumenant son malestar lo crescut dret de descarga que s' imposa als barcos que arriban a nostras ayguas, olvidant l' important dato de que la Junta d' obras del port de Barcelona, acordá en sa última sessió, rebairar nada menos que 'l 50 per 100 de lo que actualment se satisfeya per dit dret, ab lo cual se logrará, de continuar las cosas com fins aquí, que en nostre port entrin únicament las barcas pescadoras y 's fassi més angustiosa y horrible la crítica situació per qué atravessem.

Vagi prenent nota de lo trascrit lo públich y si demá succeheix lo més lamentable de tot y lo que sería rudíssim cop y una inmensa desgracia pera Tarragona—la supresió de la subvenció del Estat—sábrá perfectament sobre qui tirar las responsabilitats.

De la carta de D. J. M. Martínez

Diu vosté, senyor Director, que 'l port es potser lo més poderós apoyo de la vida de la ciutat. La paraula suballada sobra. Tarragona sens moviment mercantil en son port es un poble anèmic y cridat a peireixer y sería llástima gran que las considerables sumas gastadas desde 'l 20 de Juny de 1790 fins la fetxa, que ascendeix a més de VINT MILLONS DE PESSETAS, resultessin tiradas a aygua.

Y que la prosperitat de Tarragona coincideix ab lo major moviment de son port es innegable. Bastan los següents datos pera demostrarho.

Los buques entrats en 1869 representan 150.719 toneladas.

Los arribats en 1897 donan 699.155 toneladas. Vaig a acabar.

La setmana passada se presentá en la Junta d' obras de Barcelona per lo vocal senyor Sard una moció demanant la rebaixa d' un 50 per 100 en los drets de carga y descarga que aquella corporació percibeix.

En altres punts del Mediterráneo s' hen fet ja importants reduccions per lo mateix concepte.

Lo comers se dirigeix allí ahont se li exigeixen menos gabelas.

Que no olvidi aixó la Junta d' Obras del port de Tarragona.

Com anell al dit

Tot marxa perfectament. Madrid se diverteix de hó y millor; en provincies no 's mou una mosca; la Bolsa puja, 'ls franchis baixan, la política sens novetat y l' Govern se prepara pera presentarse a las Corts y seguir gobernante com fins aquí. ¿Com no? Consecuencia natural y llógica: a tal nació tal Govern. Tal pera cual y tutti contenti.

Devant l' evidencia de las cosas, se veu clarament que la tan cacarejada regeneració no 'ns fa malehida la falta. Apart d' algún pessimista fantástich, d' algún polítich envejós y d' algún periódich independent, la veritat es que tots semblen tan satisfets de nosaltres mateixos, que no 'ns preocupem ni del passat, ni del present, ni del pervindre, y no necessitem regenerarnos, posat que no 'ns considerem degenerats; ignocents, donchs, aquells pochos que han aixecat sa veu cridant a l' opinió pública en ajuda de la patria venida y ultratjada. Aquí no hi ha tal opinió, ni tal venciment, ni tal ultratje, ni tal patria; aquí no hi ha res, ni perdut ni per perdre ja. ¡Llástima de temps empleat per las iniciativas particulars y colectivas a l' ilusoria regeneració encaminadas, y llástima de tan nobles esperanzas convertidas en realitat tan trista com la que 'ns rodeja!

Lo de las Cambras de Comers passá com nuvol d' hivern sans descarregar: lo mateix succehirá ab lo de la próxima assamblea agrícola del alt Aragón. Laments de quatre individuos d' epidermis més fina que 'l resto dels espanyols; se 'ls consolará ab bonas paraulas, lo temps farà 'l demés y a viurer. Y a viurer bé, perque, com diuen molts, ¿quant ha estat Espanya més florent?.. May; véngintse si no 'ls milions y milions estancats en los comptes corrents del Banc. ¿Quant ha sigut més rica?.. May; véngintse si no 'ls enormes cantitats que suman nostre Deute públich y aquest, segons los termes moderns, significa riquesa, crédito, gran nació. Fransa, per exemple, es veritat que 'l deute d' aqueixa nació está invertida en canals, camins, vías férreas, foment comercial, etcétera; en cosas reproductivas, y que la nostra s' ha invertit en gastos improductivos, en despilfarros; pero no importa; ¿devem molt? donchs tenim gran crédito, som rics. Afegim a aixó 'ls 20 milions de duros de las Filipinas y lo que 'ns donguin per las Marianas y las Carolinas y no tenim pera que pensar tampoch en economías, cosa rancia y propia d' esperits apocats. Podem continuar ab los préstams al dia fins que fessim un empréstit gran de consolidació, y si podem ferho en extranger, molt millor, perque després tindrem que pagarho en or y aixó farà pujar 'ls cambis y tindrem ab élls una prima d' exportació que permeterà fer bonas ganancias a alguns particulars y que s' estableixin alguns industrials extrangers a Espanya en benefici de l' industria nacional.

Després vendrem a extrangers també nostras mi-

nas, nostres salts d'aygua, los tranvías y tot lo que sia forsa productiva d'Espanya, pera que ells treballin y visquem de nostras rendas los espanyols. ¡Traballa!

Está vista, donchs qual será la marxa que aném á seguir, y á jutjar per lo general contentament d'aquest poble, únich en son modo de sentir y de veure las cosas, los peltichs, ab rahó, tampoch cambiarán de rumbo y seguirán per lo mateix camí de sempre, guiat per la orientació que 'ls hi dona la opinió pública, que en realitat no 'ls hi dona cap, ab sa apatía, indiferencia y aparent satisfacció en que vivim, marxant tot, al semblar, com deyam avans, «á pedir de boca», encare quan s'ompli l'ánima d'amargura y porti dol en lo oor tot aquell que reflexioni seriament y ansihí tenir una patria com tenen los demás pobles... Seguint així no la tindrem may.

E. SAUMELL.

Espigolant

— ¡Demà! ¡Demà! — Y 'ls dias passen qu'un no se 'n adona ab la mateixa atonia, ab la mateixa plaxeria de la vellesa impotent, que quan vol, ja no pot.

— Y 'ls partits esmicolats fan programas, com aquell boix creat per Dickens, que enviava las sevas memorias en una grua pera que 's difundissin pel mon.

— Y la massa neutre no 's belluga, perque mentres talli lo cupó ab regularitat res la farà bellugar.

— Reflexionemhi donchs en aquest estat de l'agricultura, que denota una pobresa de medis y de resultats que esgarrafa, y vejám si las tendencias que s'esfuminan en la massa general de las Naciones espanyolas no 'ns exposarán altre cop á un desastre, que si no es del alcans moral y material del de Cuba, será tel volia pitjor, perque tocarém las sevas consecuencias, de més aprop encara.

Aquí á Espanya los capitals no hi van á la terra; la terra vé obligada á donar per sí sola, ab los migrats medis de la pluja improbable y del sol aclaparador.

Aquí á Espanya, com los capitals no hi van á la terra, ne 's crean banchs agrícols y 'l banch Hipotecari está rodejat de tal formulisme y té tanta repugnancia á fer préstamos petits, que son escassíssims los propietaris que hi concorren en un cas apurat.

Aquí á Espanya los docks; los préstamos ab diposits de mercaderías y las asociaciones de carácter especulatiu, no existeixen.

En cambi aquí á Espanya floreixen com en terreno propi y en clima adequat la classe dels usurers, que escanyan als pobres pagesos. D'aquesta classe no hi ha poblet que no 'n tingui un representant, al qual acuden durant l'any los pagesos á buscar quartos, á pagar á la oullite venidors, unas vegadas empenyant ja 'ls fruyts á preus baixíssims; altrás voltas tornant lo rebut ab especie y representant un 15 ó un 25 per cent anyal de pérdua pera 'l pagés, en los cassos més moderats.

En cambi aquí á Espanya las contribuciones pesan d'una manera exorbitant demunt dels cultivadors y 'ls arreglaments—com ne diuen los pobres—están fets tan embrollats que 'ls agents del fisch se godelixen de las sevas distraccions, de la seva ignorancia, de la seva pobresa y de la seva mala sort.

En cambi aquí á Espanya la ensenyansa agrícola es teórica completament y en los Instituts pura farsa; lo govern no fomenta las granjas experimentals; ni 'ls concursos agrícols; ni las crías; ni distribuheix llevors novas pera 'l seu estudi; ni té estacions experimentals de las malalties criptogámicas.

Encara 'ns quedém curts pera enumerar las concausas que produheixen l'enderreriment agrícola del pahís; empró ne dihém lo suficient pera demostrar que sense las obras de gran empenta; sense las empresas que demanan grans capitals, hi ha prou que fer per part de la iniciativa privada y per part dels governants pera la millora de l'agricultura.

Sense aquestas correccions y milloras y moltas altrás que aquestas breus observacions no 'ns permeten

esplanar, no cal pensar en que la Espanya siga un Estat agrícola florent.

Y com á consecuencia inmediata, cal sostindre que es una verdadera bojería lo sacrificar las demás fonts de riqueza del pahís á aquesta gran font.

Perque si Alemania, sí, sobretot, Inglaterra; si Suissa y Austria ab menos cultiu y menos extensió de terreno mantenen á major nombre d'habitants, es aixó degut al desenrotlló y á la potencia grandiosa que ha adquirit l'element industrial.

Sí, l'element industrial es lo bras dret de l'agricultura; lo floreixement industrial es lo qui millor l'auxilia y millor la fomenta y ho demostre la mateixa Catalunya, que té més florent la seva agricultura allí ahont las industrias han rebut major impuls.

Estat solzament agrícola no n' existeix cap á Europa sino los migrats principats dels Balkans, que tot y sent com son de nova creació, ja n' hi ha alguns que buscan lo ferse una industria propia; n' hi ha un tal volta que 'n té menos que tots y aquest es Turquia. ¡Turquia! l'Espanya d'Orient... ¡Espanya! la Turquia del Occident! han anomenat ja alguns y l'anomenarán més, si no muda prompte.

No deixém donchs que s'arrelin certas ideas que han comensat á exposarse si no volém caure en pitjors mals dels que fins ara havém tingut. No generalisém massa; ans bé investiguem los detalls y analisém las cosas petites, que ellas son las bases y la vida de las grans.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 24 de Janer de 1899 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with 7 columns: Horas d'observació, Barómetro aneroides, Grau d'humiditat, Pluja en 24 horas, Agua evap. en 24 h., Estat del cel, Observ. particular. Data for 9m and 3t.

Table with 7 columns: Horas d'observació, TEMPERATURAS (Máxima, Minim., Ter. tip.), VENTS (direcc., classe), NUVOLS (can., 0/4, 0/3). Data for 9m and 3t.

Si 's reuneix majoria de senyors regidors, avuy á las set del vespre nostre Excm. Ajuntament celebrará sessió de primera convocatoria.

Diumenje passat se reuniren los elements que tractan de fundar á Barcelona una asociació catalanista composta principalment d'individuos de la classe treballadora. En aquesta reunió, en la qual hi regnó molt entusiasme, fou aprobat lo projecte dels estatuts, acordantse que la nova societat porti 'l títol de «Catalunya y Avant», «Asociació Democrática Catalanista». La circunstancia d'haverse fixat una cuota molt baixa y las ventajosas condiciones económicas en que 's confía instalar la nova societat, fan creure que aviat será de las més nombrosas que treballan per la llibertat de Catalunya.

Fins lo dia primer de Febrer próxim deuen resol-dre 'ls Ajuntaments las reclamacions que s'hagin presentat relatives á las llistas d'electors de compromissaris pera senadors.

Aixís mateix las corporacions que tenen dret á pendre part en ditas eleccions resoldrán lo que estimin just, respecte de las reclamacions pera la inclusió ó exclusió dels electors que deuen figurar en las llistas que las mateixas reformin.

Lo «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra», del diumenje, publica dotze páginas de recompensas otorgadas per fets d'armas ocorreguts á Cuba desde 'l 25 de Juliol de 1897 al 5 de 1898.

S' están fent actius treballs pera la fundació d'un Centre Catalanista en la ciutat de Mataró.

Los cónsuls y agents d'Espanya al extranjer van enviant al ministre d'Estat mostras dels productos similers als que major riqueza donguin á nostra producció nacional, ab lo fi de que nostres agricultors puguin comparar la classe y ensajar sos refinaments, gustos, etc., y facilitin lo medi d'obrir nous mercats.

Nostres representants han remès mostras de molta productos, pero en particular crida l'atenció en la secció comercial del ministeri las variadas classes dels olis que en distints paissos extranjeros tenen major consum.

L'oli espanyol s'emplea pera la maquinaria, diuen del extranjer, y 's pregunten en los mercats:

¿No hi hauria medi de donarli la refinació exquisita que 's dona al italiá?

D'aquest modo, es dir, millorant la elaboració del oli, podria Espanya comptar ab un considerable augment en sa riqueza olivera.

S' ha perdut lo vapor «Ida», de la Companyia Serra, de Barcelona.

Lo naufragi, del qual se desconeixen los detalls, ocorregué á las islas Virgenas, arxipiélach de la América Central, al Nort de las petites Antillas y al Est de Puerto Rico.

Per Real ordre de 7 del actual ha sigut nomenat mestre de La Línea (Cádiz) lo que ho es del Vendrell D. Manel Arellano Martinel.

Telegrafian del Cairo que 'l tractat anglo-egipci ha causat viva satisfacció en tot lo país, apesar de que haventse abolit las capitulacions, resulta que 'l Sudan tindrà molts més privilegis que l'Egipte.

Avuy á las 5 de la tarde se conversarén l' Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro sobre 'l següent tema: «Pera 'l cas de que 'l Govern de S. M. concedís com ha demanat l' Institut, lo lliure cultiu del tabaco, sucre y cotó á Catalunya, gen quinas comarcas catalanas se podrian cultivar los mentats productos, y quina classe de cultius deurían donárselhi pera que resultés remuneratori dit cultiu?»

En las comarcas ahont no pugui cultivarse la vinya americana, quina classe de cultiu podria ensajar-se pera que resultessin equilibrats los productos que avans rendían los mentats terrenos?

Comunican de París que la importació de vins espanyols durant lo darrer any fou de 4.725,614 hectolitres. En 1897 fou de 3.260,292 hectolitres. En 1898 de 4.996,356, es á dir, major que la importació de 'l any darrer.

Nostra paysana la celebrada cantant senyora Huguet, ha debutat aquets dias en lo teatre Regio de Turin, cantant «La Traviata» y alcensant en ella un éxit extraordinari, igual al que ha conseguit últimament en l'Argentino, de Roma, al interpretar la part de protagonista de dita obra.

En vista de que ha acabat la agitació carlista que en un principi se suposá existía en las provincias del Nort, lo ministre de la Guerra ha disposat que se suspenguin los passeigs militars.

S' ha sentit en varias poblacions de Grecia un violent tremolor de terra.

Tots los edificis de la ciutat de Philatra han quedat ressentits y ab escaletjas.

A Tripoliza, Anatoliko, Vonitza y Leonidion molts edificis han suferit desperfectes.

Han quedat completament destrossadas varias poblacions petites.

Los habitants de las ciutats avans oitadas han abandonat sas casas, acampant en las aforas, possehits d'innens pánich.

Encare s' ignora la intensitat de la catástrofe y 'l número de vicimas.

La vegetació está bastant adelantada en nostres camps, corrent lo perill de que las geladas tardanas danyin las cullitas.

Las gestions pera establir mercats de vins espanyols á Sud América avansan satisfactoriament. Lo duch d'Almodóvar apoya ab entusiasme la idea. En especial en la América central s' espera alcansar prompte resultats favorables.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pesetas 1242'45.

Secció oficial

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

L' Excm. Ajuntament de ma Presidencia en sessió de 20 del actual acordá que desde 'l dia de la fetxa regixi ab carácter definitiu lo Reglament pera 'l regímen administratiu del Matadero Públich, aprobat ab carácter provisional en 5 de Janer de 1898.

Lo que 's fá públich pera general coneixement. Reus 24 Janer de 1899.—L' Alcalde, Joseph María Borrás.

Registre civil

del dia 23 de Janer de 1899

Naixements

Joan Pons Gavaldà, de Joan y Maria.—Josepha Molas Ferré, de Domingo y Antonia.—Carme Roig Sugañes, d' Eugeni y Carme.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Francisco Carbonell Hernandez, 29 anys, Amargura 10.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—La Conversió de Sant Pau.

Sant de demà.—Sant Policarp.

Secció comercial

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	58'27	Aduanas	91'75
Exterior		Norts	32'
Amortizable		Fransas	30'25
Cubas 1896	53'37		
Cubas 1890	45'50	Obs. 6 0/0 Fransa	85'75
Exterior París	49'65	Id. 3 0/0	45'50
GIROS			
París	30'25	Londres	32'85

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	58'05	Cubas del 86	53'37
Exterior		Cubas del 90	45'43
Colonial		Aduanas	91'75
Norts	32'05	Ob. 5 0/0 Almansa	80'87
Fransas	30'25	Id. 3 0/0 Fransa	44'50
Filipinas	69'		

PARIS

Exterior	50'50	Norts	
GIROS			
París	30'75	Londres	32'85

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los païssos.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres a 90 dias fetxa.	
> a 8 dias vista.	
París a 8 dias >	
Marsella a 8 dias >	

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.	Ptas.	Ptas.	750
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companyia Reusense de Trànvias			
Companyia Reusense de Trànvias privilegiadas de cinch per 100	200		

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas de dia 22

De Ibiza en 3 ds. pai. Santiago, de 75 ts., ab sal, consignat als senyors viuda y nebot de P. Ferrer Mary.
De San Carlos de la Rápita en un dia l. Teresa, de 30 ts., ab sal, consignat a don Joan Mallol.
De Bilbao y esc. en 24 dias v. Cabo Nao, de 997 ts., ab efectes, consignat a don Marián Peres.

Despatzadas

Cap.

Entradas del dia 23

Cap.

Despatzadas

Pera Port-Vendres pol. gol. francesa Jeune Lucienne, ab vi.

Pera Londres y esc. v. inglés Vins, ab cibada.
Pera Hamburgo y e.c. v. Alvarado, ab efectes.
Pera Marsella y esc. v. Cabo Nao, ab efectes.

Anuncis particulars

DESCONFIEU de tot menos del resultat que dona la rica tela d' holanda de cotó EQUIS que ven la casa PORTA a 10 pessetas la pessa de 20 metres.

Assarxat OR.—Rich género creuat. Pessa de 15 metres, 12 pessetas.

En venda

Hi ha pera vendre en la Granadella un molí fariner de vapor en lo que poden instalarse altres industries. Dirigirse a Ramon Gassó de la Granadella.
Venda en aquesta ciutat de duas casas: carrer de Jesús, cantonada al arrabal de Jesús y carrer de Berre-ras y altra, carrer de Montserrat núm. 11.
Dirigiree al mateix Sr. Gassó.

Pera 'ls soldats repatriats

Sorteig, que tindrà lloch lo dia 26 de Febrer prop vinent, de las dugas artísticas figuras de moviment que adornavan lo Ramillete del Gran Café d' Espanya, cedits per lo due nyo de dit establiment.
Lo producte será aplicat a benefici dels soldats que tornan de Cuba y Filipinas, ferits ó malalts.
Preu del bitllet: 25 céntims de pesseta.—Se venen en la Redacció de LO SOMATENT.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA DE SARSUELA CÓMICA

DE

D. JOSEPH GIL

Funció pera avuy.—3.ª d' abono de la 2.ª série.—Se posarán en escena la celebradíssima sarsuela «Los aparecidos», la magnífica sarsuela «La viejecita» y 'l pas cómic-hilich en un acte, titolet «El primer reserva».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.
A dos quarts de nou.

TELEGRAMAS

Madrid 24.

Ahir surtí de la Gran Antilla lo «Cienfuegos», conduhint al regiment del Rey, que desembarcará a Santander.

—Los repatriats malalts a Cádiz han acordat felicitar al Rey, manifestant son sentiment per no haver pogut seguir lluytant a Cuba fins a un complet triomf. A pesar de no haverhi recepció oficial, lo duch de Nájera rebé la adhesió al trono d' importants personalitats. Lo círcul conservador celebrá lo sant del Rey ab una brillantíssima vetllada.

—Hong-Kong.—Miller, contestant al president de la federació de las Bisayas, ha declarat que 'ls Estats-Units no poden reconeixer la independència de las Filipinas.

—Nova York.—L' acorassat «Obregon» no marxa ja a Samoa; ha rebut ordre de sortir pera Manila.

—«El Liberal» consagra dos columnas pera publicar los horrosos detalls del parricidi comés per lo capellá Juliá Anguita. Aquest assassiná a son pare, Anton Anguita Hialgo. Es lo crim del castell de Lucubir, del que ja s' ha parlat. La descripció d' aquest crim posa los pels de punta. Las cuestiones comensaren ab un plet.

Lo mateix periódich diu que Aguinaldo no ha parlat poch ni molt pera ter oferiment. Ha comensat per exigir la llibertat y la restitució de dos mil filipins que en aquets últims temps havian sigut deportats per las autoritats espanyolas als arxipiélchs de Joló, Marianas y Carolinas.

«Entenemnos—afegeix «El Liberal»—que deu entaularse la negociació en forma d' una manerá directa del Govern espanyol als tagalos, prescindint d' equívocos y resolucions a mijes».

—«El Liberal» dona la noticia d' un doble atraco ocorregut al ajuda de cambra d' un embaixador. En la primera embestida eran tres los agressors, un ab revolver y 'ls altres dos ab punyals. Intentaren pendréli la capa y 'l diner que portava. Al despullarlo de la capa, arribaren uns tranzeunts. Los átracadors abandonaren lo lloch, creyent que arribavan agents de policia. Després tornaren a son lloch; pero, al regressar, l' ajuda de cambra anava ja acompanyat de guardias, y allavors los ladres se donaren a la fuga.

—Dihnen de Tenerife que 'l trasatlántich «Chateau Lafitte» no ha sigut admés a lliure plática. Han ocorregut 35 defuncions durant la travessia. Porta malalts graves a bordo. Sortirà pera Cadiz y Barcelona quan reposi las averías de máquina.

—En un poble de Bilbao un germá ha mort a altre per una causa molt insignificant.

—Ahir dinhen que degué quedar evacuada per complert la Isla de Cuba de soldats espanyols.

—A la Habana l' ordre es complert, lo mateix que en las demás capitals d' importancia de Cuba. Comensa a treballarse y la vida renax en tota la isla.

—No es segur que se celebri Consell de ministros aquesta tarde.

—La Reforma ha sentit dir que per la via de Hong-Kong s' ha rebut un despaig concebut en aquets termes: «Un fet ruptura hostilitats yankees tagalos. Perilla vida tots espanyols Arxipiélach.»

—Se diu que es possible que las sessions de las Corts sían tan breus, que no donguin temps al govern a presentar los projectes que té en cartera.

Lo Sr. Puigcerver ha negat autenticitat als plans economistas que li atribueixen periódchs de provincias y altres estranjers, afegint que ningú coneix los plans que té en estudi.

Lo Sr. Romero Girón, ministre d' Ultramar, se troba indispost y es al llit.

—Telegrafian de Roma que 'l Papa va rebre ahir a un clérich, portador d' importants comunicacions d' un cardenal estranjer. Segons s' afirma, lo Papa lamenta sa edat avansada, dihent que necessitaria viure quatre anys pera terminar los plans que té.

—La premsa de Cádiz denuncia 'l fet de que en los molls d' aquella bahía foren oberts los equipatjes del «P. de Satrustegui», desapareixent robas, documents y alguns baúls.

La Cambra agrícola de Cádiz ha acordat conorre a la Assamblea d' agricultors.

—Washington.—Corren insistents rumors de divergencias en lo sí del Gabinet sobre 'l tractat de pau ab Espanya. Alguns de sos individus temen que no puga ser ratificat en la present legislatura, si no es ab previ regoneixement de la independència de Filipinas.

—«El Imparcial» no ha oregut may que 'l Govern tractés de psstelejar en la cuestió de las quintas de Murcia.

Diu que 'ls polítichs deurían fer lo mateix que 'l cos de Sanitat Militar.

—Diu «La Reforma» que entre la gent de elevada posició s' ha extés molt la idea de que 'ls actuals ministros no van a defensar sa conducta a las Corts, y que abandonarán sas carteras molt prompte.

—Sagasta s' disposa a posar avuy a la firma varis expedients de competencia.

París 24.

Dihnen de Nova York al «Morning Post» que s' han rebut noticias graves del general Otis.

—Dihnen al «Herald» que un barco espanyol que enarbolá lo pabelló espanyol y la bandera cubana s' acostá a un canoner yankee en lo port de la Habana, pero 'ls yankees l' obligaren a reemplaçar lo pabelló espanyol per l' americá.

—Lo «New York Herald» diu que Aguinaldo proclamá ahir la república a Filipinas.

—Varis periódichs publican las declaraciones que ha fet lo Sr. Crispi respecte del desarme.

L' exministro italiá ha dit que la conferencia proposada per lo Cesar de Russia no donará cap resultat satisfactori, per quant los armaments no han dit encara se darrera paraula y 's deu esperar més be una guerra general que 'l desarme de las potencias.

L' únich possible, afegí lo senyor Crispi, es la creació d' un tribunal d' arbitratje del que no hi ha que esperar tampoch resultats práctichs.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

